

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 14 noiembrie 1944, în cauza penală în privința lui

Ptașnic Vasilii Nichiforovici, născut în anul 1920, originar din s. Găsnășeni, r-nul Bălți.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 14 noiembrie 1944, Ptașnic V. a fost condamnat în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943 la 20 ani de muncă silnică, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței inculpatul Ptașnic V. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de către trupele germano-române, în noiembrie 1942 a fost înrolat în armata română, în cadrul căreia a absolvit școala militară, după ce a fost repartizat pentru a-și îndeplini serviciul militar în regiunea orașului Iași. Fiind în armata română, în ianuarie 1943 inculpatul a dat jurământul de credință guvernului român și a luat parte în luptă împotriva armatei roșii. În august 1944, odată cu înfrângerea armatei germano-române din regiunea or. Iași, inculpatul a fost capturat de către forțele armatei roșii și luat prizonier.

3. La 29 octombrie 2014, adjunctul Procurorului General Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) CPP și solicitând, casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 14 noiembrie 1944, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Ptașnic Vasilii Nichiforovici, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, și din motivul că, în materialele dosarului nu se conțin probe suficiente privind comiterea de către Ptașnic V. a infracțiunii prevăzute de art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, deoarece nu e dovedit

faptul că inculpatul a participat la săvârșirea răfuielilor și aplicarea actelor de violență față de populația pașnică și prizonierii armatei sovietici. Sentința de condamnare a lui Ptașnic V. a fost pronunțată, luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă, precum și în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Consideră că condamnarea lui Ptașnic V. constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, deoarece a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis și dispusă casarea hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru “trădare de patrie” și “agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 “a”, 54-1 “b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Ptașnic V. a fost condamnat la 14 noiembrie 1944, prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad, în lipsa apărătorului, fără a-i fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Ptașnic V., și a dispune casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 14 noiembrie 1944, în cauza penală în privința lui **Ptașnic Vasilii Nichiforovici**, condamnat în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 25 noiembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru